

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Wetsvoorstel Afbouw interlandelijke adoptie en vereenvoudiging identiteitsherstel

*Martine Verhulst, Jeanneke
Vink en Just van der Hoeven*

Wat willen we bespreken?

1. Proces
2. Onderdeel Afbouw
 - Tijdpad
 - Uitzondering
 - Handhaving
3. Dossiers
 - Bewaring
 - Inzage
4. Identiteitsherstel
 - Naamswijziging
 - Herroeping
5. Binnenlandse adoptie na afstand
6. Overige onderdelen
 - Meerderjarigenadoptie
 - Gevolgen voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Proces

- › Stappen in het wetgevingsproces
 - *Interne voorbereiding*
 - Openbaar – Consultatie
 - Vervolg

Proces

1. Voorbereiding wetsvoorstel op ministerie...

2. ...wordt besproken in de ministerraad...

3. Raad van State komt met advies...

4. ...voorstel wordt behandeld in de Tweede Kamer...

NB Tussen 1 en 2 ontbreekt een behandeling in de ministerraad en daarop volgend de internetconsultatie.

5. ...er wordt gestemd in de Tweede Kamer...

6. ...en vervolgens in de Eerste Kamer

7. De Koning en de minister ondertekenen het voorstel...

8. ...de wet treedt in werking na publicatie

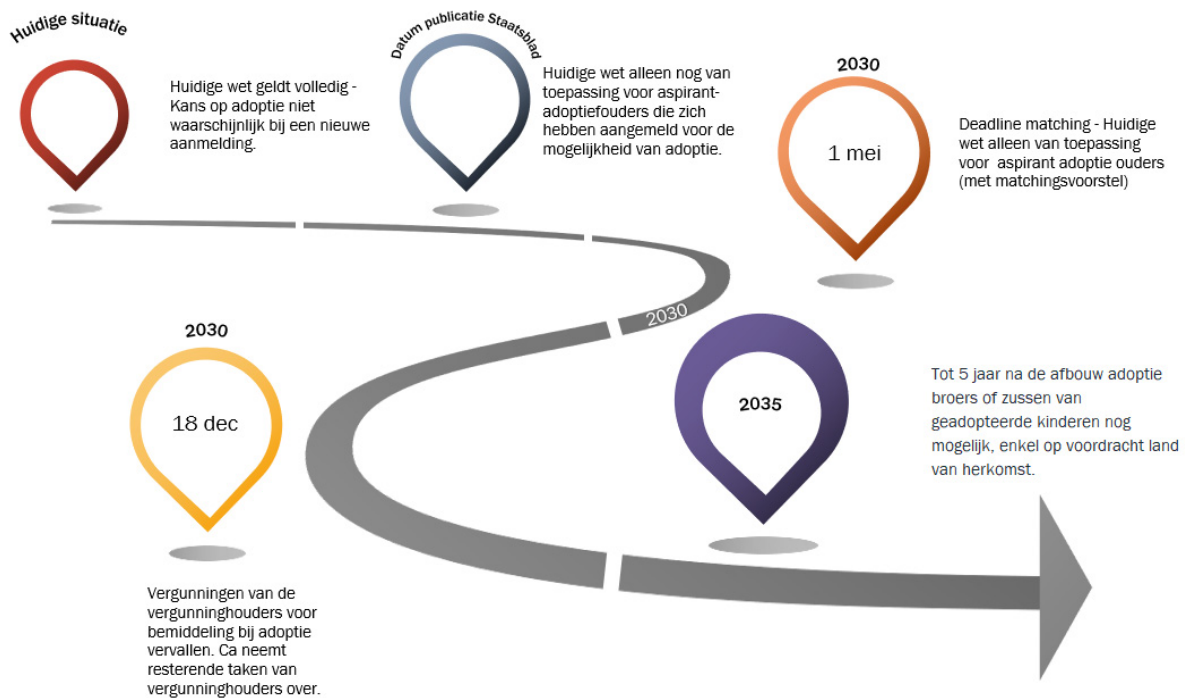

Proces

- › Verwacht tijdpad
 - Looptijd internetconsultatie 23 januari – 6 april 2026
 - Verwerking consultatiereacties
 - Adviesaanvraag Raad van State na de zomer
 - Indiening bij Tweede Kamer eind 2026?

Afbouw: tijdpad

Afbouw: tijdpad

- Huidige situatie: de huidige wet geldt
- Datum publicatie Staatsblad: geen aanmelding meer voor beginseltoestemming
- 1 mei 2030: geen nieuwe 'matchingsvoorstellen'
- 18 december 2030: vergunningen voor bemiddeling vervallen
- 2035: laatste jaar voor adoptie van broertjes en zusjes

Afbouw: tijdpad

- › Het tijdpad voor de afbouw is gebaseerd op het afbouwplan in de brief van 9 december 2024 aan de Tweede Kamer

- › Uitgangspunten:
 - Zorgvuldigheid
 - Duidelijkheid op korte termijn
 - Uitvoerbaar

Afbouw adoptie: één tijdelijke uitzondering

Adoptie van (half-)broertje of –zusje van in Nederland geadopteerde door dezelfde (aspirant-)adoptiefouders

- Tijdelijk: tot 5 jaar na de adoptie van de al in Nederland geadopteerde en uiterlijk tot 18 december 2035
- Doel: broertjes en zusjes krijgen de kans samen in één gezin op te groeien
- Procedure: het initiatief tot adoptie komt uit land van herkomst

Afbouw adoptie: voortgangsrapportages

Haags Adoptieverdrag: land van herkomst kan om een voortgangsrapportage over een bepaalde adoptie vragen

In het wetsvoorstel:

- alleen op gemotiveerd verzoek van het land van herkomst
- alleen bepaalde categorieën gegevens
- maximaal tot 5 jaar na de binnenkomst van geadopteerde in Nederland
- daarna eventueel op vrijwillige basis

Afbouw adoptie: handhaving

- › Na de afbouw en beëindiging is interlandelijke adoptie naar Nederland niet meer toegestaan
- › Beleid wordt gericht op zo veel mogelijk voorkómen dat kinderen illegaal of via oneigenlijk routes naar Nederland worden gehaald ter opnemning in een gezin
- › Maatregelen: civielrechtelijk en strafrechtelijk

Afbouw adoptie: civielrechtelijke handhaving

- I. Uitspreken van adoptie door de Nederlandse rechter (binnenlandse adoptie)
 - *niet* als het gaat om een interlandelijke adoptie
 - in de procedure wordt het kind bijgestaan door een onafhankelijke vertegenwoordiger
 - nieuwe voorwaarde: verzoeker tot adoptie is bereid en in staat om statusvoorlichting (afstammingsinformatie) te geven.

Afbouw adoptie: civielrechtelijke handhaving

II. Erkenning van een buitenlandse adoptiebeslissing door de Nederlandse rechter

- *niet* als het gaat om een interlandelijke adoptie van kind in land van herkomst en adoptieouders in Nederland
- oordeel rechter als kind en adoptieouders samen in land van herkomst woonden. Voorwaarden:
 - buitenlandse adoptie is in het kennelijke belang van het kind
 - adoptieouder is bereid en in staat om statusvoorlichting te geven

Afbouw: strafrechtelijke handhaving

- › Verbod op bemiddeling bij interlandelijke adoptie:
gevangenisstraf max. 3 maanden of geldboete van max. 11.000 euro
- › als van bemiddeling een beroep of gewoonte wordt gemaakt:
gevangenisstraf van max. 6 maanden of max. 11.000 euro
- › Verbod op feitelijk opnemen van een kind in het gezin voor
adoptie:
hechtenis max. 3 maanden of geldboete van max. 11.000 euro

Dossiers

Adoptiedossiers worden zo veel mogelijk centraal gearchiveerd en inzagemogelijkheden worden zo veel als mogelijk verruimd

Maatregelen voor duurzame archivering

- › Dossiers vergunninghouders via min. JenV naar Nationaal Archief (NA)
- › Private dossiers: vrijwillige overdracht naar min. JenV tbv overbrenging naar NA

Maatregelen ten behoeve van de inzage van adoptiedossiers

- › Inzageregeling: belangenafweging tussen belang verzoeker en andere personen in het dossier (noodzakelijk i.v.m. AVG)
- › Wettelijk vermoeden voor inzage door geadopteerden t.a.v. herkomst- en afstammingsinformatie

Identiteitsherstel - Naamswijziging

- > Route via gemeente voor eenmalige wijziging voornaam en/of achternaam
- > Achternaam bij gemeente – keuze uit 6 opties:
 - a. andere ouder;
 - b. beide ouders in een vrij te bepalen volgorde;
 - c. die iemand eerder heeft gehad
 - d. die iemand eerder heeft gehad in combinatie met die van een ouder
 - e. die iemand draagt in een andere staat van nationaliteit
 - f. verbetering van de spelling.
- > Kosten beperkt
- > Andere of herhaalde keuze? Via Justis – Regels hiervoor worden herzien
- > Minderjarige kinderen *kunnen* meewijzigen

Identiteitsherstel - Herroeping

- › Vaker alles bij de rechtbank te regelen in één procedure
- › Niet langer een tijdslimiet voor herroeping
- › Gevolgen herroeping voor afstamming in buitenland – ongeregeld
- › Nationaliteitsgevolg herroeping – ongeregeld

Binnenlandse adoptie na afstand

- › Per jaar wordt een klein aantal kinderen door de geboorteouders afgestaan of te vondeling gelegd (ong. 20)
- › Voor deze kinderen is een geschikt (aspirant-)adoptiefgezin nodig
- › De raad voor de kinderbescherming gaat hiervoor een bestand van aspirant-adoptiefouders aanhouden (voorlichting en geschiktheidsonderzoek)
- › Uit dit bestand selecteert de raad voor de kinderbescherming samen met de jeugdzorginstelling één aspirant-adoptiefgezin

Overige onderdelen

- > Meerderjarigenadoptie
- > Gevolgen voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Vragen?

Reageren?

<https://www.internetconsultatie.nl/afbouwadoptie/b1>